

I. BIJLAGEN BIJ DE REGELS

STAAT VAN BEDRIJFSACTIVITEITEN

SBI-CODE 2008	nummer	OMSCHRIJVING	CATEGORIE
01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW	
016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:	
016	1	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o. > 500 m ²	3.1
016	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o. <= 500 m ²	2
016	3	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. > 500 m ²	3.1
016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m ²	2
0162		KI-stations	2
10. 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:	
101, 102	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	3.2
101	4	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m ²	3.2
101	5	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1000 m ²	3.1
101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m ²	3.1
101, 102	7	- loonslachterijen	3.1
108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar-maaltijden met p.o. < 2.000 m ²	3.1
102	0	Visverwerkingsbedrijven:	
102	5	- verwerken anderszins: p.o. <= 1000 m ²	3.2
102	6	- verwerken anderszins: p.o. <= 300 m ²	3.1
1031	0	Aardappelprodukten fabrieken:	
1031	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m ²	3.1
1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:	
1032, 1039	1	- jam	3.2
1032, 1039	2	- groente algemeen	3.2
1032, 1039	3	- met koolsoorten	3.2
1052	0	Zuivelprodukten fabrieken:	
1051	3	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	3.2
1052	1	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m ²	3.2
1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m ²	2
1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:	
1071	1	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	2
1071	2	- v.c. >= 7500 kg meel/week	3.2
1072		Banket, biscuit- en koekfabrieken	3.2
10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
10821	2	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m ²	3.2
10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m ²	2
10821	5	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m ²	3.2
10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m ²	2
1073		Deegwarenfabrieken	3.1
1083	2	Theepakkerijen	3.2
1089	1	Soep- en soeparomafabrieken zonder poederdrogen	3.2
1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	2
1107		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	3.2
13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
131		Bewerken en spinnen van textielvezels	3.2
132	1	Weven van textiel waarbij aantal weefgetouwen < 50	3.2
133		Textielveredelingsbedrijven	3.1
139		Vervaardiging van textielwaren	3.1
139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	3.1
14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	
141		Vervaardiging kleding van leer	3.1
141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	2

142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	3.1
15	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)	
151		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	3.1
152		Schoenenfabrieken	3.1
16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
16101		Houtzagerijen	3.2
16102	0	Houtconserveringsbedrijven:	
16102	2	- met zoutoplossingen	3.1
1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	3.2
162	0	Timmerwerf fabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	3.2
162	1	Timmerwerf fabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2	3.1
162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerf fabrieken	2
17	-	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN	
1712	0	Papier- en kartonfabrieken:	
1712	1	- p.c. < 3 t/u	3.1
172		Papier- en kartonwarenfabrieken	3.2
17212	0	Golfkartonfabrieken:	
17212	1	- p.c. < 3 t/u	3.2
58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
581		Uitgeverijen (kantoren)	1
1811		Drukkerijen van dagbladen	3.2
1812		Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	3.2
18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	2
1814	A	Grafische afwerking	1
1814	B	Binderijen	2
1813		Grafische reproductie en zetten	2
1814		Overige grafische activiteiten	2
182		Reproductiebedrijven opgenomen media	1
20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN	
2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:	
2120	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	3.1
2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	2
2052	1	Lijm- en plakmiddelenfabrieken zonder dierlijke grondstoffen	3.2
205902		Fotochemische produktenfabrieken	3.2
205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	3.1
22	-	VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF	
221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:	
221102	1	- vloeropp. < 100 m2	3.1
2219		Rubber-artikelenfabrieken	3.2
222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:	
222	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen	3.1
23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN	
231	0	Glasfabrieken:	
231	1	- glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j	3.2
231		Glasbewerkingsbedrijven	3.1
232, 234	0	Aardewerf fabrieken:	
232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	2
232, 234	2	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	3.2
23612	0	Kalkzandsteenfabrieken:	
23612	1	- p.c. < 100.000 t/j	3.2
2362		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	3.2
2363, 2364	0	Betonmortelcentrales:	
2363, 2364	1	- p.c. < 100 t/u	3.2
2365, 2369	0	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:	
2365, 2369	1	- p.c. < 100 t/d	3.2
237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
237	1	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²	3.2
237	2	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m²	3.1

2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	3.1
2399	C	Minerale produktenfabrieken n.e.g.	3.2
25, 31	-	VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)	
251, 331	0	Constructiewerkplaatsen:	
251, 331	1	- gesloten gebouw	3.2
251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2	3.1
255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	3.2
255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	3.1
2561, 3311	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:	
2561, 3311	1	- algemeen	3.2
2561, 3311	11	- metaalharderen	3.2
2561, 3311	12	- lakspuiten en moffelen	3.2
2561, 3311	2	- scoperen (opsputten van zink)	3.2
2561, 3311	3	- thermisch verzinken	3.2
2561, 3311	4	- thermisch vertinnen	3.2
2561, 3311	5	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	3.2
2561, 3311	6	- anodiseren, eloxeren	3.2
2561, 3311	7	- chemische oppervlaktebehandeling	3.2
2561, 3311	8	- emalleren	3.2
2561, 3311	9	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)	3.2
2562, 3311	1	Overige metaalbewerkende industrie	3.2
2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, in pandig, p.o. <200m2	3.1
259, 331	A0	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:	
259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	3.2
259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; in pandig, p.o. <200 m2	3.1
27, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN	
255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	3.2
255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	3.1
26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS	
26, 28, 33	A	Kantoomachines- en computerfabrieken incl. reparatie	2
26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.	
272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken	3.2
293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	2
26, 33	-	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDH.	
261, 263, 264, 331		Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d.	3.1
2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading	3.1
26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN	
26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	2
29		VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS	
293		Auto-onderdelenfabrieken	3.2
30	-	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)	
301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:	
301, 3315	1	- houten schepen	3.1
301, 3315	2	- kunststof schepen	3.2
302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:	
302, 317	1	- algemeen	3.2
309		Rijwielen- en motorrijwielafabrieken	3.2
3099		Transportmiddelenindustrie n.e.g.	3.2
31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
310	1	Meubelfabrieken	3.2
9524	2	Meubelstofeerderijen b.o. < 200 m2	1
321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	2
322		Muziekinstrumentenfabrieken	2
323		Sportartikelenfabrieken	3.1
324		Speelgoedartikelenfabrieken	3.1
32991		Sociale werkvoorziening	2

32999		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	3.1
35	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
35	A0	Elektriciteitsproductiebedrijven (electrisch vermogen >= 50 MWe)	
35	B1	- covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	3.2
35	B2	- vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	3.2
35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
35	C1	- < 10 MVA	2
35	C2	- 10 - 100 MVA	3.1
35	C3	- 100 - 200 MVA	3.2
35	D0	Gasdistributiebedrijven:	
35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	1
35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	2
35	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	3.1
35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	
35	E1	- stadsverwarming	3.2
35	E2	- blokverwarming	2
35	F0	windmolens:	
35	F1	- wiekdiameter 20 m	3.2
36	-	WINNING EN DITRIBUTIE VAN WATER	
36	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:	
36	A2	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	3.1
36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:	
36	B1	- < 1 MW	2
36	B2	- 1 - 15 MW	3.2
41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID	
41, 42, 43	0	Bouwbedrijven algemeen: b.o. > 2.000 m ²	3.2
41, 42, 43	1	- bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m ²	3.1
41, 42, 43	2	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m ²	3.1
41, 42, 43	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m ²	2
45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS	
451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	2
451		Handel in vrachtauto's (incl. import en reparatie)	3.2
45204	A	Autoplaatwerkerijen	3.2
45204	B	Autobeklederijen	1
45204	C	Autospuitinrichtingen	3.1
45205		Autowasserijen	2
453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	2
473	0	Benzineservisestations:	
473	2	- met LPG < 1000 m ³ /jr	3.1
473	3	- zonder LPG	2
46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
461		Handelsbemiddeling (kantoren)	1
4621	0	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders	3.1
4622		Grth in bloemen en planten	2
4623		Grth in levende dieren	3.2
4624		Grth in huiden, vellen en leder	3.1
46217, 4631		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	3.1
4632, 4633		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	3.1
4634		Grth in dranken	2
4635		Grth in tabaksprodukten	2
4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	2
4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	2
4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	2
464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	2
46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:	
46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	2
46499	2	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	3.1
46499	5	- munitie	2

46711	0	Grth in vaste brandstoffen:	
46711	1	- klein, lokaal verzorgingsgebied	3.1
46713		Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	3.2
46722, 46723		Grth in metalen en -halfabrikaten	3.2
4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:	
4673	1	- algemeen: b.o. > 2000 m ²	3.1
4673	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m ²	2
46735	4	zand en grind:	
46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m ²	2
4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:	
4674	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m ²	3.1
4674	2	- algemeen: b.o. <= 2.000 m ²	2
46751		Grth in chemische produkten	3.2
46752		Grth in kunstmeststoffen	2
4676		Grth in overige intermediaire goederen	2
4677	0	Autosloperijen: b.o. > 1000 m ²	3.2
4677	1	Autosloperijen: b.o. <= 1000 m ²	3.1
4677	0	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. > 1000 m ²	3.2
4677	1	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. <= 1000 m ²	3.1
466	0	Grth in machines en apparaten:	
466	1	- machines voor de bouwnijverheid	3.2
466	2	- overige	3.1
466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.)	2
47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN	
471		Supermarkten, warenhuizen	1
4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken	1
4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel	1
4773, 4774		Apotheken en drogisterijen	1
4752		Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten	2
4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	1
4791		Postorderbedrijven	3.1
952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	1
55	-	LOGIES- MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING	
5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra	1
553, 552		Kampeertreinen, vakantiecentra, e.d. (met keuken)	3.1
561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	1
563	1	Café's, bars	1
563	2	Discotheken, muziekcafé's	2
5629		Kantines	1
562		Cateringbedrijven	2
49	-	VERVOER OVER LAND	
493		Bus-, tram- en metrostations en -remises	3.2
493		Taxibedrijven	2
493		Touringcarbedrijven	3.2
494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m ²	3.2
494	1	- Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks) b.o. <= 1000 m ²	3.1
495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	2
50, 51	-	VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT	
50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	1
52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER	
52242	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:	
52242	2	- stukgoederen	3.2
52102, 52109	A	Distributiecentra, koelhuizen	3.1
52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	2
5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	2
5221	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	3.2
5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	1
791		Reisorganisaties	1
5229		Expeditiebedrijven, cargadoors (kantoren)	1

53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE	
531, 532		Post- en koeriersdiensten	2
61	A	Telecommunicatiebedrijven	1
61	B0	zendinstallaties:	
61	B1	- LG en MG, zendervermogen < 100 kW (bij groter vermogen: onderzoek!)	3.2
61	B2	- FM en TV	1
61	B3	- GSM en UMTS-steunzenders (indien bouwvergunningplichtig)	1
64, 65, 66	-	FINANCIËLE INSTELLINGEN EN VERZEKERINGSWEZEN	
64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	1
41, 68	-	VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED	
41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	1
77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN	
7711		Personenautoverhuurbedrijven	2
7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	3.1
773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	3.1
772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	2
62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE	
62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureaus e.d.	1
58, 63	B	Datacentra	2
72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK	
721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	2
722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	1
63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	1
812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen	3.1
74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	2
82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	1
84	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN	
84	A	Openbaar bestuur (kantoren e.d.)	1
8425		Brandweerkazernes	3.1
85	-	ONDERWIJS	
852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	2
8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs	2
86	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG	
8610		Ziekenhuizen	2
8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	1
8691, 8692		Consultatiebureaus	1
871	1	Verpleeghuizen	2
8891	2	Kinderopvang	2
37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING	
3700	A0	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:	
3700	B	rioolgemalen	2
381	A	Vuillophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.	3.1
381	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	3.1
382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:	
382	A2	- kabelbranderijen	3.2
382	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	3.1
382	A5	- oplosmiddeltherugwinning	3.2
382	A7	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	2
382	C0	Composteerbedrijven:	
382	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jr	3.2
94	-	DIVERSE ORGANISATIES	
941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	1
9491		Kerkgebouwen e.d.	2
94991	A	Buurt- en clubhuizen	2

59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE	
591, 592, 601, 602		Studio's (film, TV, radio, geluid)	2
5914		Bioscopen	2
9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen	2
8552		Muziek- en balletscholen	2
85521		Dansscholen	2
9101, 9102		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	1
91041		Kinderboerderijen	2
931	0	Zwembaden:	
931	1	- overdekt	3.1
931	A	Sporthallen	3.1
931	B	Bowlingcentra	2
931	C	Overdekte kunstijsbanen	3.2
931	I	Kunstslibanen	3.1
931	A	Skelter- en kartbanen, in een hal	3.1
931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	2
96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING	
96011	A	Wasserijen en strijkinrichtingen	3.1
96011	B	Tapijtreinigingsbedrijven	3.1
96012		Chemische wasserijen en ververijen	2
96013	A	Wasverzendinrichtingen	2
96013	B	Wasserettes, wassalons	1
9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	1
9603	0	Begrafenisondernemingen:	
9603	1	- uitvaartcentra	1
96032	3	- crematoria	3.2
9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden	2
9609	A	Dierenasiels en -pensions	3.2
9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	1

Ruimtelijk toetsingskader 's-Gravenweg

Afdeling VROM, vakgroep stedenbouw, mei 2010

Inhoud

Inleiding	5
Historie	7
Herkenbaarheid	9
Het landschap en de verstedelijking	11
Bestaande situatie	15
Locatie nader bekeken	17
's-Gravenweg West	19
Randvoorwaarden	21

Inleiding

Aanleiding

De 's-Gravenweg maakt onderdeel uit van de Groene Zoom en wordt alom beschouwd als een gewaardeerde, landschappelijke drager, die ruimte biedt aan een gevarieerd gebruik. De toename van het gebruik staat enigszins op gespannen voet met de landschappelijke waarden. Op dit moment ligt er een aantal aanvragen die specifiek ingaan op die verhoudingen. Voor de Groene Zoom wordt een structuurvisie opgesteld. Dit toetsingskader zal daarin worden opgenomen.

Planologische situatie

Het geldende bestemmingsplan biedt een beperkte mogelijkheid voor het realiseren van opstallen.

Doel

Een nieuw toetsingskader moet het mogelijk zijn om enerzijds ruimte te bieden aan het realiseren van meer opstallen en anderzijds landschappelijke waarden ten volle kunnen benutten.

Bebouwde kavels

Het toetsingskader dat wordt ontwikkeld is alleen bedoeld voor kavels die reeds zijn bebouwd en als zodanig zijn aangeduid in het vigerende bestemmingsplan.

Groene kavels

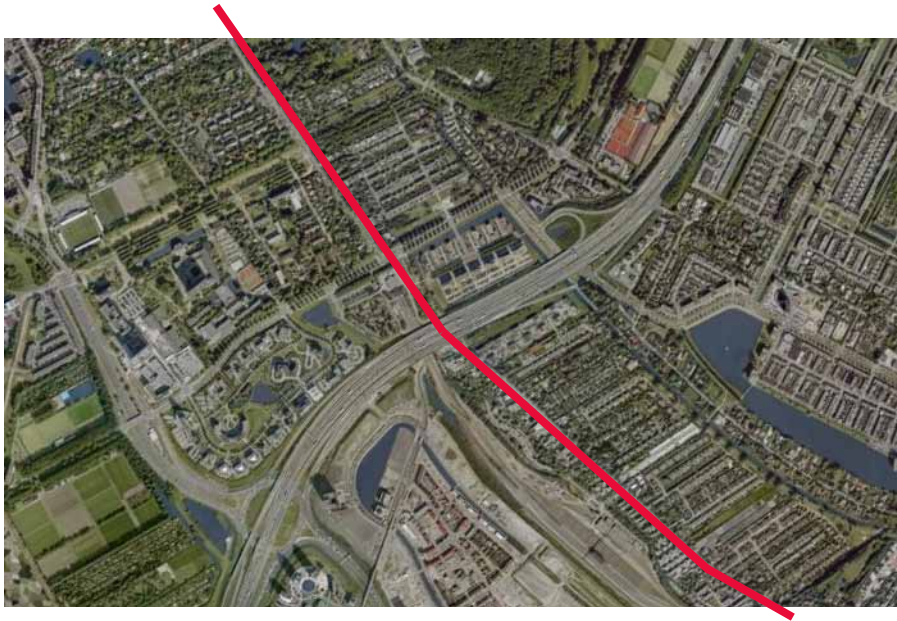
Deze studie handelt niet over de nu nog groene kavels die ook als zodanig zijn opgenomen in het bestemmingsplan. Ze zijn onderdeel van de Groene Zoom waarvoor een traject is gestart om tot een structuurvisie te komen.

Bestemmingsplan

Uiteindelijk zal het ruimtelijk toetsingskader zijn vertaling vinden in een nieuwe op te stellen bestemmingsplan.

sfeer van de 's-Gravenweg

's-Gravenweg in Rotterdam

's-Gravenweg in Capelle

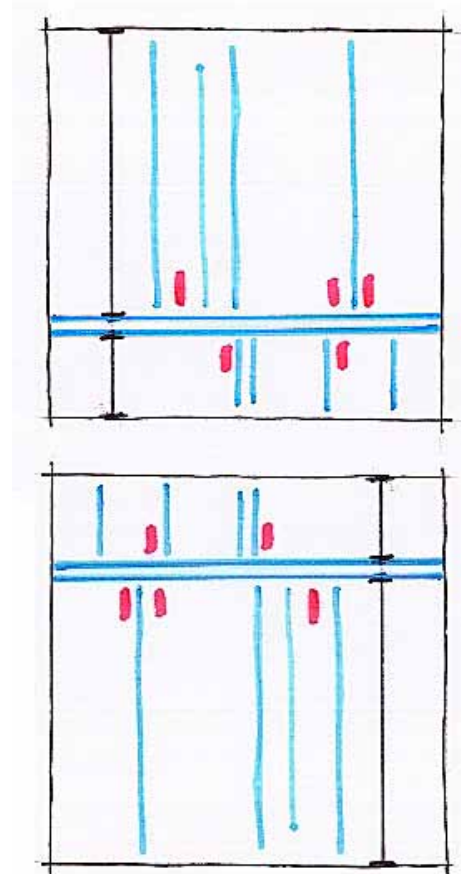
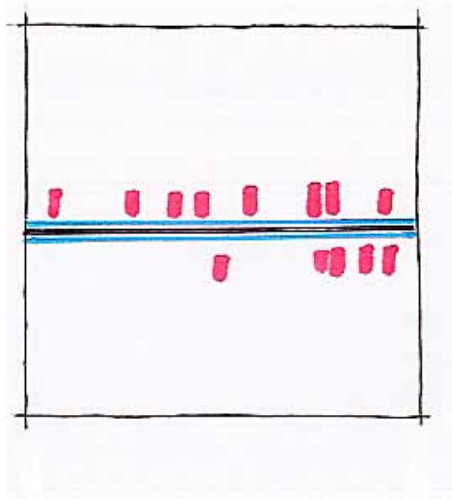
Herkenbaarheid

Voor de verstedelijking van het gebied Rotterdam en Capelle aan den IJssel (RoCa-gebied) zijn vanaf 1957 zeer veel voorstellen gemaakt. Kenmerkend voor de meeste van deze voorstellen is de ruimtelijke waardering voor de strook gelegen tussen 's-Gravenweg en de Ringvaart, die met name gelegen is in de herkenbaarheid van het gebied.

Vanaf Kralingen (Rotterdam) volgt het verkavelingspatroon de structuur van de landschappelijke onderlegger. Door deze vorm van verstedelijking heeft het gebied tot aan Nieuwerkerk aan den IJssel nog steeds een eigen identiteit. Het zijn de structuurdragers van het slagenlandschap die de basis vormen voor deze ruimtelijke eenheid.

Het landschap met zijn ontginningsrichting, bebouwing, wegen en waterlopen is daardoor nog steeds herkenbaar in de lanenstructuur van Kralingen, de lanen en singelstructuur in het 's-Gravenweg gebied van Prinsenland en in de wegenstructuur in de gebieden 's-Gravenpark en 's-Gravendreef in Capelle aan den IJssel. In Nieuwerkerk aan den IJssel is deze ordening ook terug te vinden in de wijk Esse Hoog. Voor toekomstige ontwikkelingen wordt het landschap nog steeds als structurerende onderligger gebruikt. De ordening vanuit het landschap maakt het gehele gebied van de 's-Gravenweg tot landschappelijk gegeven op grote schaal.

's-Gravenweg in Nieuwerkerk

as

10

asymmetrie

Landschap en verstedelijking

De lange lijn van de 's-Gravenweg laat zich "lezen" als een geschiedenis van de verstedelijking, die grofweg vier "perioden" omvat:

- de totale omvorming van een landelijke weg tot stadsweg, in Kralingen;
- de "inlijving" van een smalle zone in het stedelijk gebied, in Prinsenland;
- de vrijwaring van een strook landschap van verstedelijking, in Capelle aan den IJssel en Nieuwerkerk aan den IJssel;
- de weg als drager van de "oorspronkelijke" structuur van het landschap.

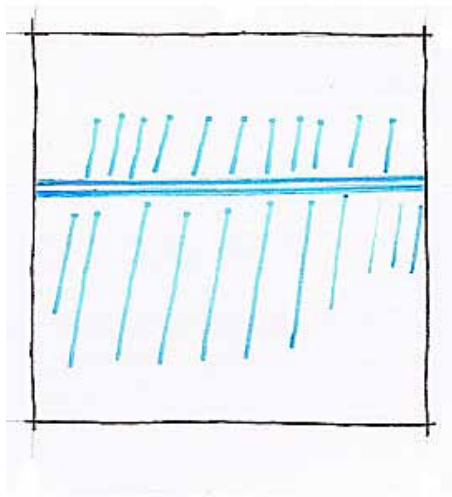
In die geschiedenis wordt zichtbaar dat verstedelijking niet alleen de vorm aanneemt van stedelijke bebouwing, ook het landschap verstedelijkt. Langs de 's-Gravenweg is waarneembaar dat steeds meer stedelijke vormen van grondgebruik met een groen karakter worden opgenomen en dat het landschap geleidelijk aan omgevormd wordt met stedelijke motieven (recreatie, natuur). Beide kenmerken zijn bepalend voor de wijze waarop in de toekomst met het gebied dient te worden omgegaan. Ruimtelijk heeft het landschap een aantal stadia van verkleining ondergaan die tot de huidige omvang en vorm hebben geleid. Het oude landschap is in de volgende structuurkenmerken uiteen te rafelen:

Een as

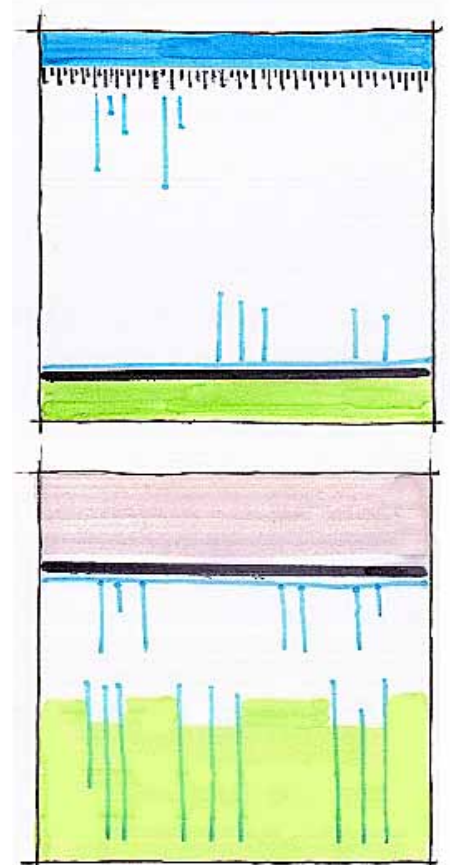
De 's-Gravenweg, gekenmerkt door kleinschaligheid en verdichting (huizen en tuinen) tegen een iets grootschaliger groene achtergrond (weiland, park).

Asymmetrie

Er moet hier een verschil gemaakt worden tussen de 's-Gravenweg-west (voor de rotonde) en de 's-Gravenweg-oost (achter de rotonde). Door de wisselende ligging van de Schielandweg, die het gebied rond de 's-Gravenweg afhecht ontstaat een verschillend karakter. De breedte van de zone aan de noordzijde van de 's-Gravenweg is groter dan aan de zuidzijde voor het westelijk deel. Voor de oostelijke helft geldt het omgekeerde.

watergraat

afhechting 's-Gravenweg-West (boven), 's-Gravenweg-Oost (onder)

Watergraat

De Ringvaart (voor het westelijk deel) en de sloten langs de 's-Gravenweg benadrukken de lengterichting van de as; de oude kavelsloten bepalen de dwarsrichting; zij vormen ook de plekken waar doorzicht mogelijk is.

Verschillende afhechting

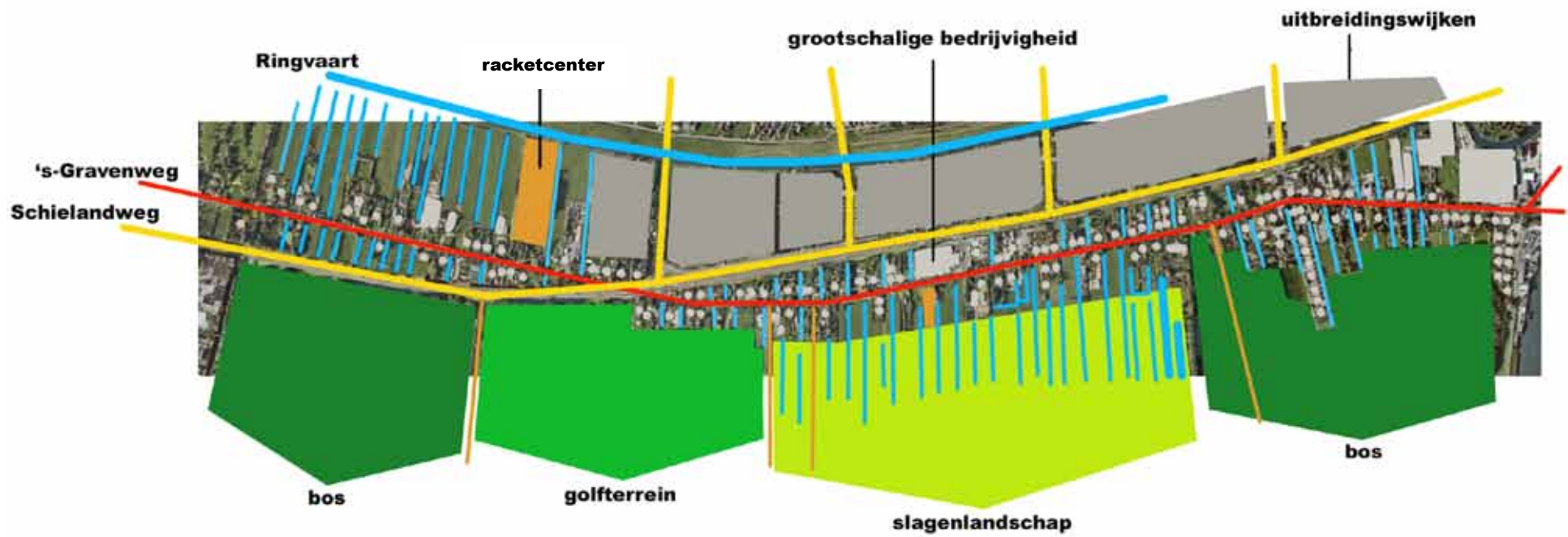
Ook hier speelt de ligging van de Schielandweg een belangrijke rol.

's-Gravenweg-west (voor de rotonde)

Aan de noordzijde wordt de groene zone afgehecht met een watergang, de Ringvaart, die gescheiden en hoger ligt dan de kavelsloten in het plangebied zelf; de kavelsloten lopen dood in de dijk; deze kant vormt een "eigen wereld", die de omvorming is van de overgang naar de voormalige droogmakerij. Aan de zuidzijde wordt de groene zone afgehecht met een stedelijke weg (Schielandweg), daarachter het Hitlandbos en de golfbaan; de bermsloot van de weg verbindt de kavelsloten.

's-Gravenweg-oost (achter de rotonde)

Aan de noordzijde wordt de groene zone afgehecht door de Provinciale weg (Schielandweg) met daarachter de bebouwing van, in de loop van de tijd ontwikkelde, woonwijken. De zuidzijde wordt afgehecht een divers groen landschap bestaande uit golfbanen, open slagen landschap en bos. De oorspronkelijke ligging van de 's-Gravenweg in een open landschap is hier nog in volle glorie waarneembaar. Deze structuurkenmerken bepalen de landschappelijke identiteit in de lengterichting van de groene zone en bewaren de herinnering aan het oude landschap: zij vormen het geheugenlandschap. Dat geldt ook voor de bebouwing; aan de bebouwing langs de 's-Gravenweg wordt daarom cultuurhistorische betekenis toegekend.

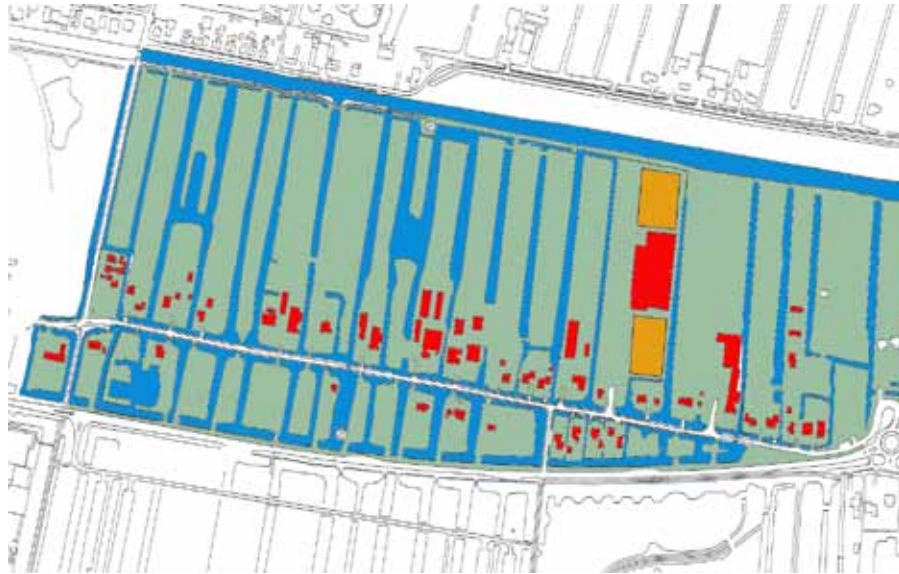

fragmentenlandschap

Bestaande situatie

's-Gravenweg als geheel

De verstedelijking van deze groene zone betekende dat geleidelijk landelijke gebruiksfuncties (boeren, landelijk wonen) zijn vervangen door stedelijk georiënteerde of door de stad neergelegde vormen van gebruik. Het ging daarbij vooral om functies die een groen karakter hebben, dan wel een groene setting zoeken: recreatieve functies en landelijk wonen. In de meeste gevallen hebben de nieuwe stedelijke functies zich gevoegd in de ruimtelijke structuur van het "ontvangende" landschap; deze invoeging komt voornamelijk tot uitdrukking in richting en oriëntatie. In enkele gevallen is door de verstedelijking zoveel van patroon en structuur van het voormalige landschap verdwenen dat de landschappelijke afkomst niet meer afleesbaar is. Behalve deze vormen van verstedelijking bevat de groene zone nog een agrarisch restant: weilanden en boerenbedrijven die de herinnering bewaren aan het vroegere gebruik.

bebouwd en onbebouwd

beeld vanuit de lucht

diversiteit in bebouwing

diversiteit in bebouwing

bedrijvigheid

zorginstelling

Locatie nader bekeken

Slechts twee deelgebieden van de 's-Gravenweg herbergen nog het karakteristieke open landschap. De langgerekte kavels langs de 's-Gravenweg bieden plaats aan zeer divers gebruik. Het loopt uiteen van eenvoudige woonhuizen tot grootschalige bedrijvigheid, waarmee het aantoont flexibel te zijn. Om optimaal gebruik te kunnen maken van de beschikbare grond zie je dat de bebouwing de kavel volgt. Bouwvolumes zijn vaak diep en/of achter elkaar geplaatst.

Een bijkomend positief effect daarvan is dat er doorzichten over het erf naar de open wereld erachter mogelijk blijven. Een aanzienlijk deel van de kavels is onbebouwd gebleven, waardoor het zicht op het omliggende landschap extra aanwezig blijft. Over de gehele lengte van de 's-Gravenweg is een afwisseling waar te nemen tussen bebouwing en open kavels. Dit is ook het herkenbare en zo gewaardeerde beeld.

open landschap

wegprofiel

erf

doorzicht

diverse bebouwing

's-Gravenweg West

Ruimtelijke kwaliteit

In de gebiedsanalyse is een aantal zaken aangegeven die voor de ruimtelijke kwaliteit van de 's-Gravenweg van belang zijn:

- 1) Afwisseling tussen open en besloten ruimten wat zich toont in water en grasland enerzijds en bebouwde en beboste percelen anderzijds
- 2) Zicht naar het achtergelegen open gebied over de kavelsloten of het open erf tussen de kavelbebouwing;
- 3) Diversiteit in bebouwing;
- 4) Wegprofiel met een smalle rijloper met aan weerszijden een smal talud met knotwilgen en een kavelsloot

Bebouwingsdruk

Er bestaat een behoefte naar een vergroting van het toelaatbare bouwvolume, dat nu planologisch begrensd is. Een eventuele toename van het bouwvolume mag niet ten koste gaan van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied. De vraagstelling is: 'Hoe kunnen we een groter bouwvolume toestaan in het gebied van de 's-Gravenweg West en is dit mogelijk met behoud van de ruimtelijke kwaliteit'.

Zuidplaspolder

Er valt een parallel trekken met de inrichting van de kavels langs de linten van de Zuidplaspolder. In een studie naar de invulling van de bestaande en nieuwe linten, 'Beeldkwaliteitplan Lanen, linten en ringvaart' is gezocht naar wat van belang is en wat vastgelegd moet worden. Daar is een aantal zaken vastgelegd. De **lintzone**; het gaat daarbij om de structuur die door het lint gevormd wordt, het profiel van de weg en de openbare ruimte tussen de bebouwing. De **lintkavel**; het privé bezit en hoeveel mag daarvan worden bebouwd en waar. De **bebouwing**; aan de bouwvolumes worden enkele marginale eisen gesteld. Er moet worden opgemerkt dat voor deze linten een bestemmingsplan bestaat waarin veel zaken al zijn geregeld.

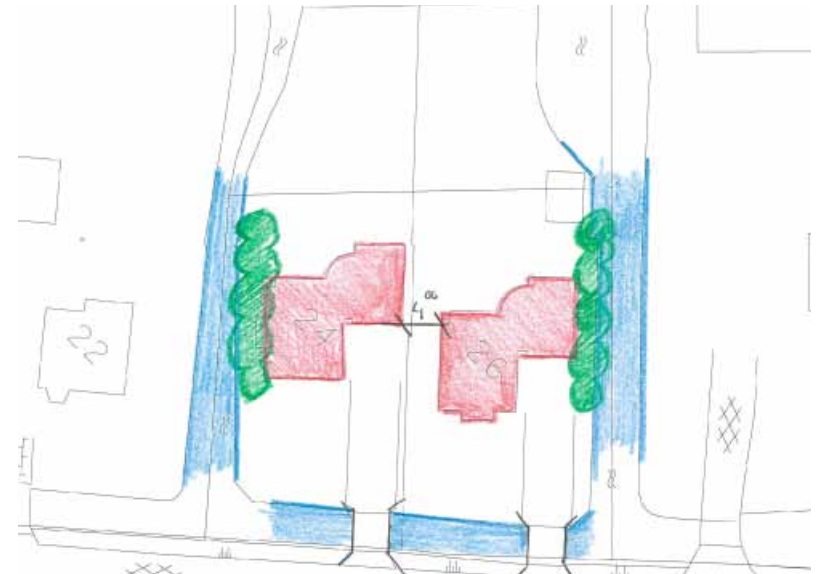
1 groot huis

onderlinge afstanden

erf verkaveling

bestaande situatie

Randvoorwaarden

's-Gravenweg

Voor oplossingen aan de 's-Gravenweg zullen de bevindingen uit 'Beeldkwaliteitplan Lanen, linten en ringvaart' als leidraad worden gebruikt om voor dit specifieke stuk uitspraken te doen. Door bepaalde afstanden in acht te nemen ten opzichte van weg-en watergangassen en afstanden tussen bouwvolumes op te nemen alsmede het instellen van grenzen aan bouwoppervlak is het mogelijk om verder met een aanzienlijk hoeveelheid vrijheden en woning op een kavel te kunnen bouwen.

Bestaande situatie

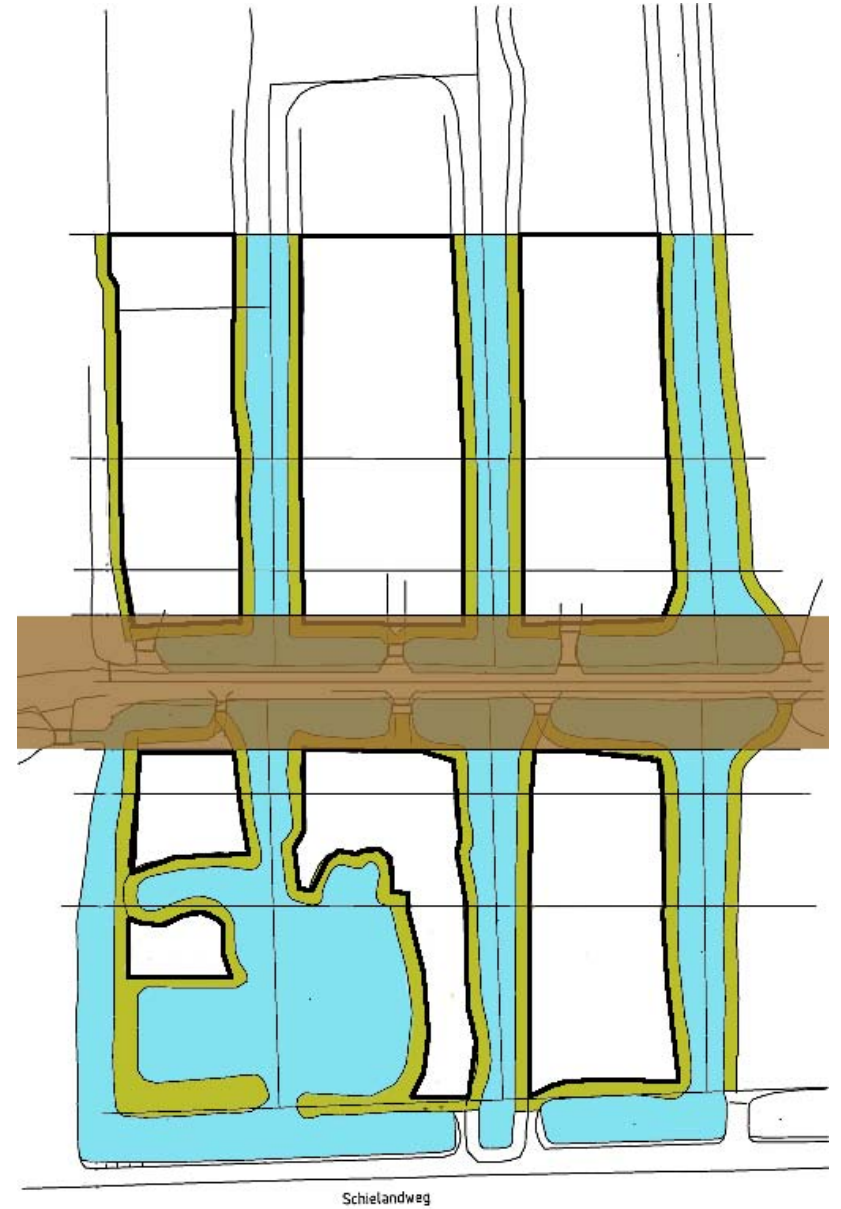
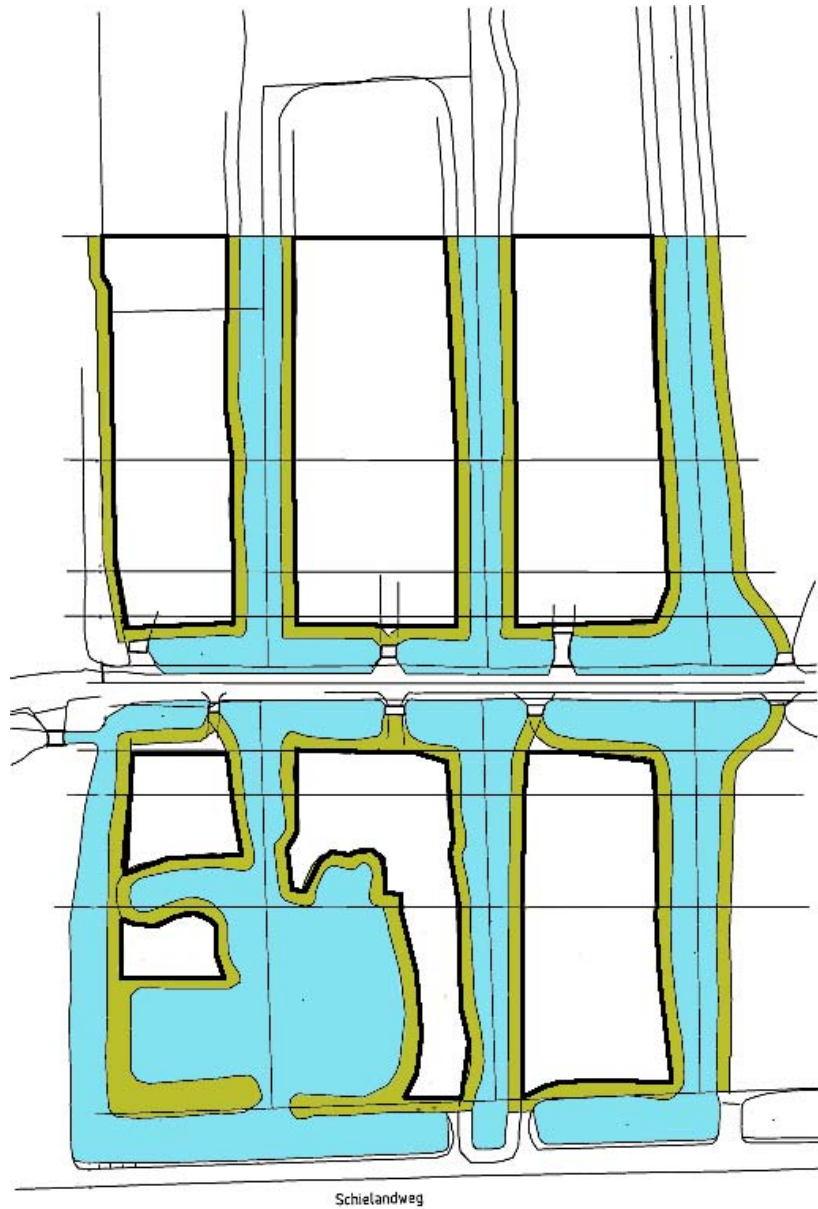
Ter onderbouwing beschouwen we een perceel aan de 's-Gravenweg waar met andere keuzes een wellicht betere oplossing zou zijn gekozen. Het kavel is gesplitst in twee percelen en bebouwd met twee identieke woningen. Deze zijn zo geplaatst, onderlinge afstand is slechts 4 meter, dat het geheel benauwd overkomt.

Onderlinge afstand

Met meerdere bouwvolumes op een beperkte plek is het aanhouden van een minimale onderlinge afstand verstandig. Drie meter vanuit erfgrans is heel gebruikelijk. Dat resulteert in een minimale afstand tussen bouwvolumes van 6 meter. Het aannemen van minimale afstanden geeft een meer ontspannen beeld.

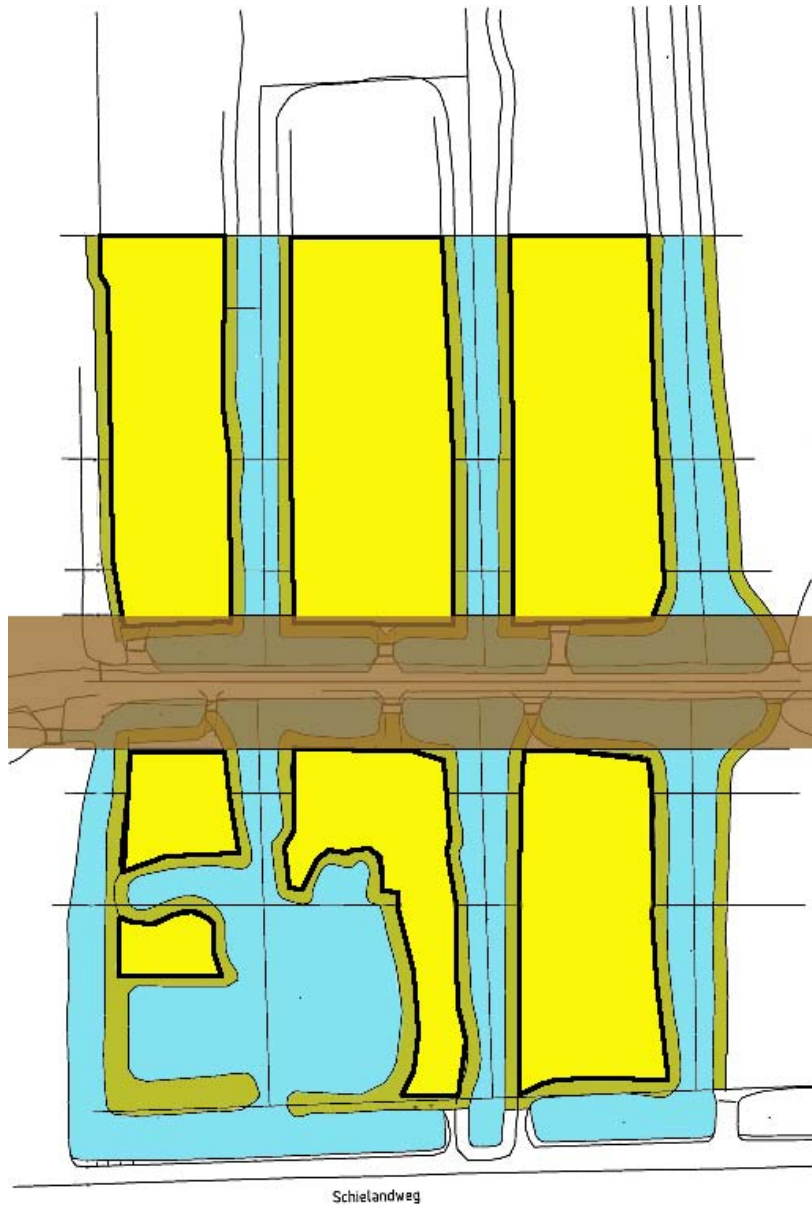
Eén grote woning

Oorspronkelijk, voor de opsplitsing, stond er waarschijnlijk één centraal geplaatste woning op het perceel. Met voldoende ruimte om het bouwwerk heen is er een balans gevonden tussen oppervlak kavel en bebouwingsoppervlak. Deze woning kan ook heel goed in de vorm van een twee-onder-één-kapper worden gerealiseerd.

Kavelsloten en vrije oevers

Wegprofiel

Bebouwingsvlakken

Erfverkaveling

Door op een slimme manier om te gaan met bebouwing en het gebruik van een kavel ontstaan oplossingen die gebruikelijk zijn in linten. Het is mogelijk een flinke hoeveelheid bouwvolume te realiseren met zorg voor aspecten die van belang zijn bij de beleving van het lint en het omliggende landschap.

Randvoorwaarden

Kavelsloten en vrije oevers

Om de structuur van de kavelsloten te kunnen blijven ervaren zal er vanaf de oever een zone van circa 3 meter vrij moeten blijven van bebouwing. Invullingen met beplanting die het vrije zicht negatief beïnvloeden dient tot een minimum te worden beperkt, ook al zal dit gebeuren op vrijwillige basis.

Wegprofiel

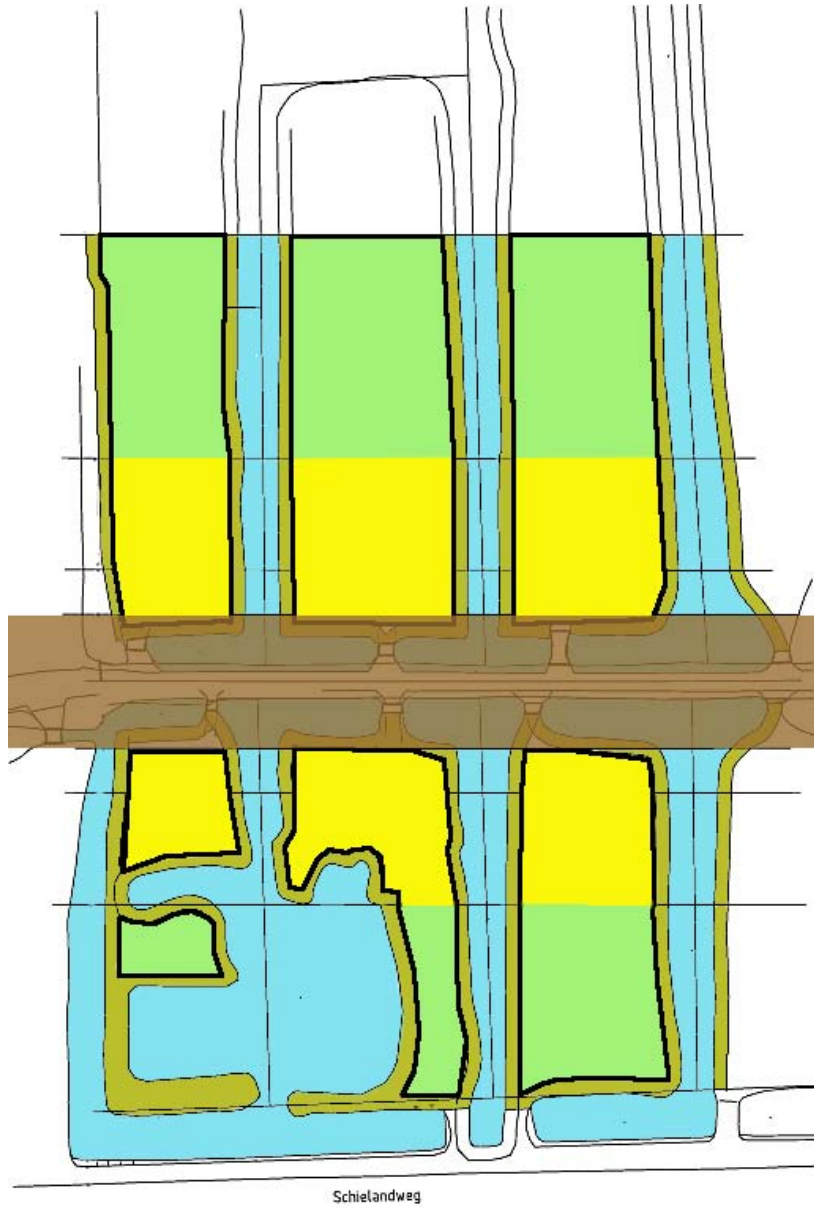
Voor het behoud en de beleving van het profiel dient er zoveel mogelijk te worden aangesloten bij bestaande beelden en situaties. Een minimale borging wordt gevonden daar vanaf de as van de weg een zone van 15 meter breed aan weerszijde vrij te houden van bebouwing en dichte danwel hoge beplanting. Achter deze rooilijn zal gebouwd kunnen worden.

Bebouwingsvlakken

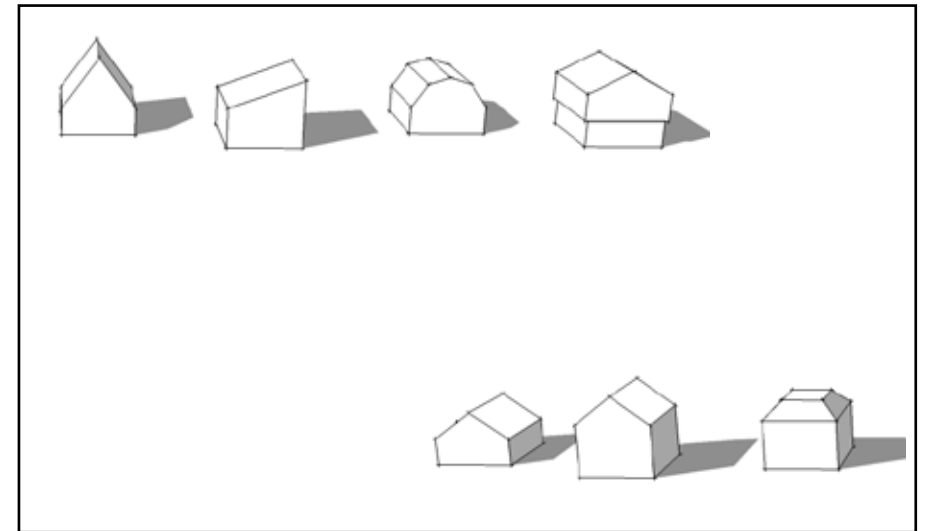
Rond de 's-Gravenweg is over een bandbreedte een zone aan te geven die aan te duiden is als bebouwingsvlak. In een conceptstudie naar de linten en lanen (Beeldkwaliteitplan Linten, lanen en ringvaart) in de Zuidplaspolder is een zekere maat vastgesteld voor een kavel. Gezien de bestaande situatie aan de 's-Gravenweg lijkt een dieptemaat van 100 meter (geel) juist. Binnen het bebouwingsvlak mag maximaal 30% worden bebouwd.

Bouwhoogte

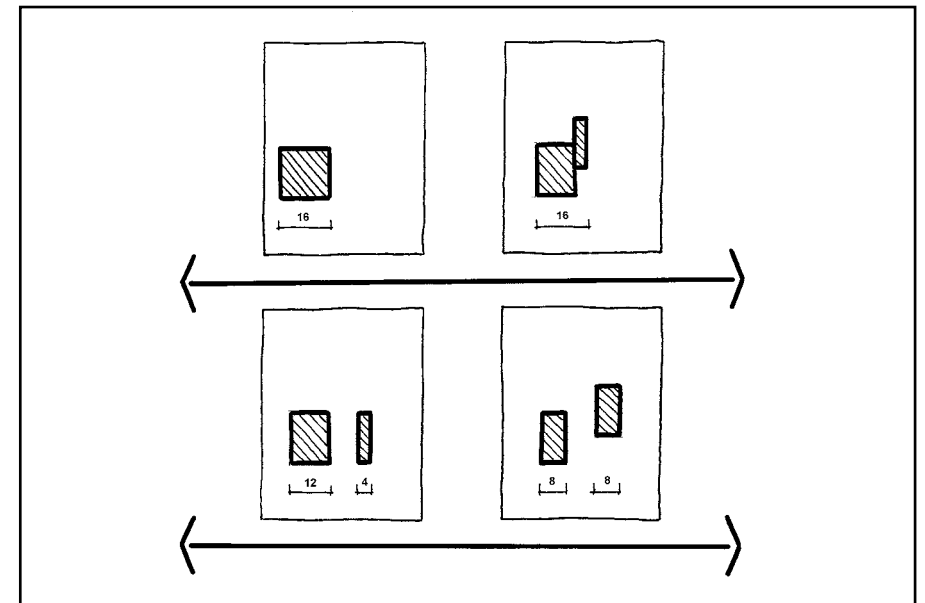
Uitgaand van het maximaal toelaatbare bouwvolume van twee bouwlagen

Verdeling bebouwingsvlak, voor-en achterkavel

Kapvormen

Gevelfront

Diversiteit in kapvormen

met een kap, ligt de maximale bouwhoogte op 10 meter. Dit geeft nog enige speelruimte in verdiepingshoogten van het ontwerp.

Bouwwolume

Het maximum bouwwolume is afhankelijk van de omvang van het perceel en kan als volgt worden berekend. (Oppervlakte bebouwingsvlak X 30% X 2.8 (verdiepingshoogte) X 2.5 (woning van 2 bouwlagen met kap). Er komt wel een bovengrens van 2000 m³. Deze moet voldoende ruimte bieden om een flinke woning te bouwen met bijhorende bijgebouwen, meer dan nu mogelijk is. De bovengrens voorkomt dat op grote, brede kavels enorm grote bouwwolumes mogelijk worden, die in schril contrast komen te staan met de overige bebouwing en daarmee de karakteristiek van het gebied afbreuk doen.

Voor-en achterkavel

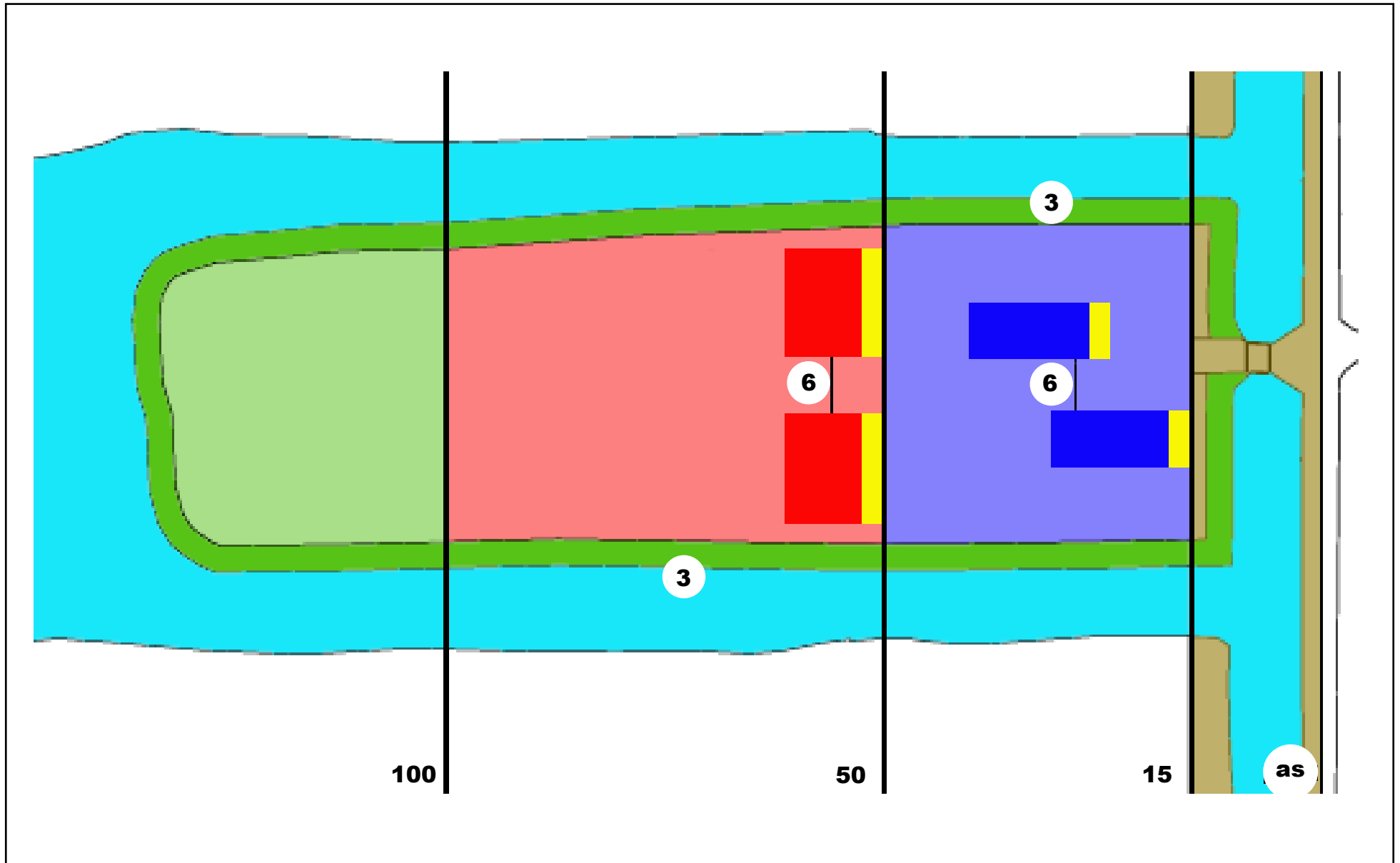
Om een evenwichtige verdeling van bouwwolumes over het bouwvlak te verkrijgen (met het oog op doorzicht en transparantie) zal het kavel verdeeld worden in een voorkavel en een achterkavel. Op het voorkavel mag maximaal 1000 m³ worden gerealiseerd, op het achterkavel 1200 m³. Met dien verstande dat de gezamenlijke inhoudsmaat de 2000 m³ niet mag overschrijden.

Kappen

De bebouwing van de 's-Gravenweg kenmerkt zich vooral doordat de woningen zijn voorzien van een kap. Deze komen in zeer verschillende vormen voor en dat staat garant voor de nodige diversiteit. Platte daken worden uitgesloten.

Gevelfront

Er moet voorkomen worden dat er langs de openbare ruimte een gesloten gevelwand ontstaat. In het voorkavel (geel) mag daarom slechts een

Kavelindeling

	watergang
	vrije oever (3 meter)
	voorkavel (15-50 meter vanaf de as van de weg)
	achterkavel (50-100 meter vanaf de as van de weg)
	bebouwing voorkavel (maximaal 30%)
	bebouwing achterkavel (maximaal 30%)
	gevelfront voorkavel (totaal 16 meter)
	gevelfront achterkavel (vrij, 16 meter per bouwvolume)
	minimale zijdelingse afstand tussen bouwvolumes

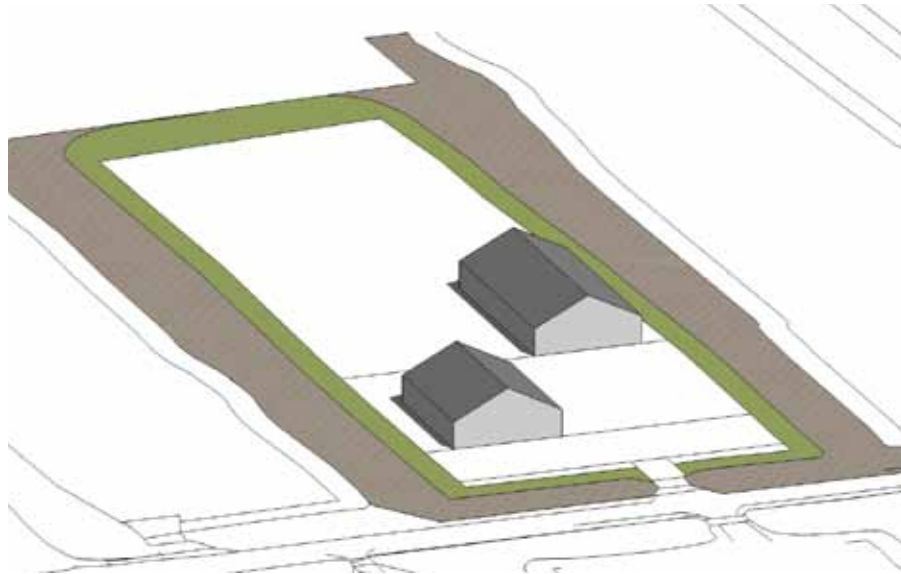
deel van de breedte van het bebouwingsvlak worden ingenomen door een bouwvolume. De gezamenlijke gevelbreedte bedraagt maximaal 16 meter en is altijd gerelateerd aan de kavelbreedte. Op het overige deel van het bouwvlak (groen) wordt de gezamenlijke gevelbreedte vrijgelaten met dien verstande dat de gevelbreedte per bouwvolume kleiner of gelijk is aan 16 meter.

Afstanden

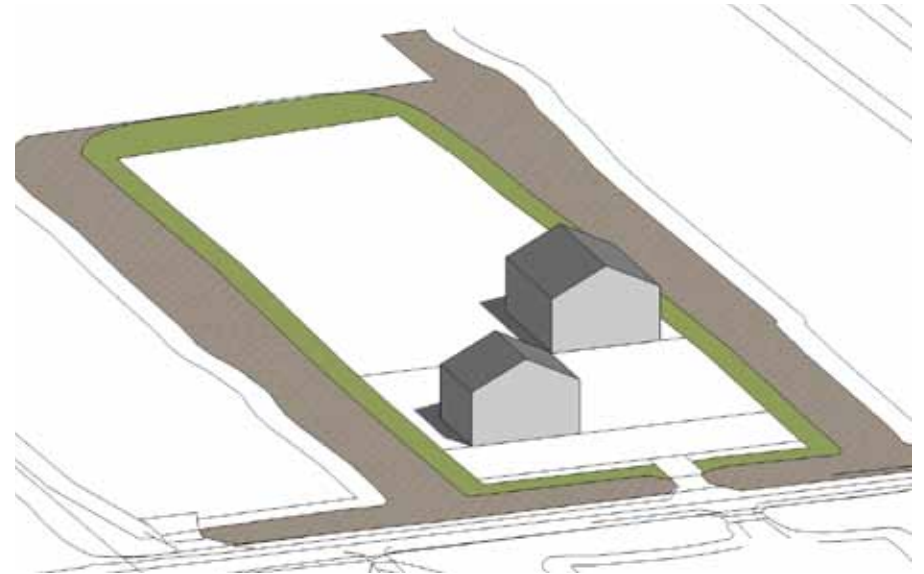
Aanvullend op de beperking van het gevelfront zal de zijdelingse afstand tussen bouwvolumes op hetzelfde kavel minimaal 6 meter moeten zijn. Voor volumes die achter elkaar staan is geen beperking opgelegd.

Parkeren

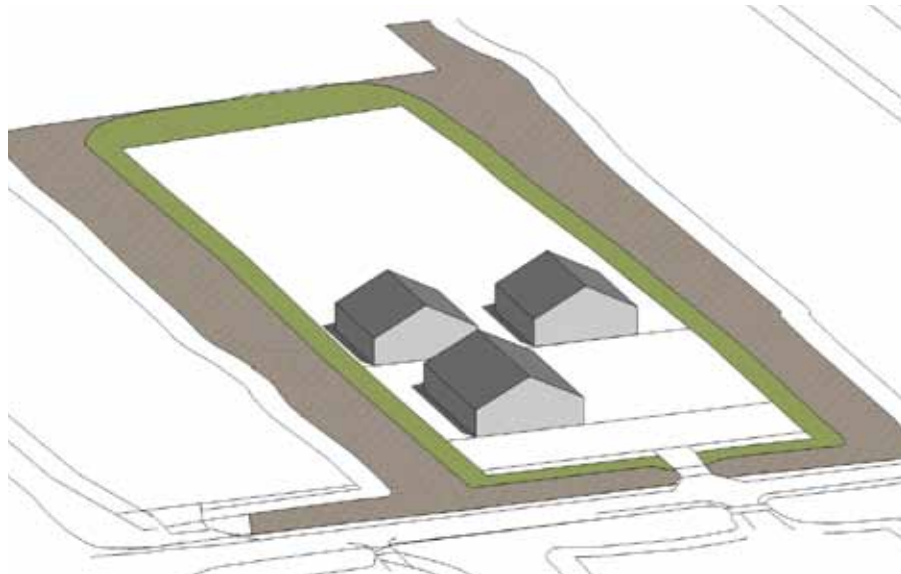
Er dient gestreeft te worden naar een parkeeroplossing waarbij de voertuigen achter de gevelrooilijn komen te staan

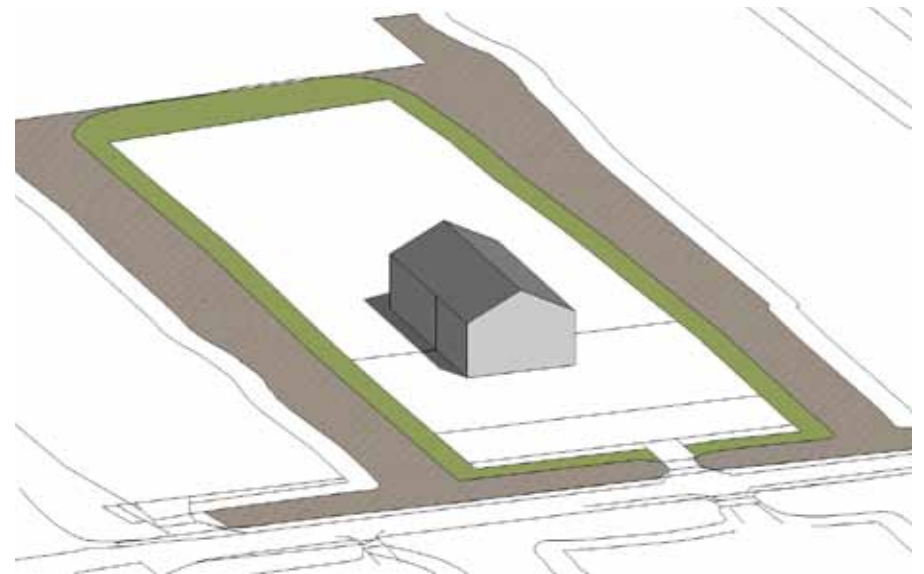
1 bouwlaag met kap

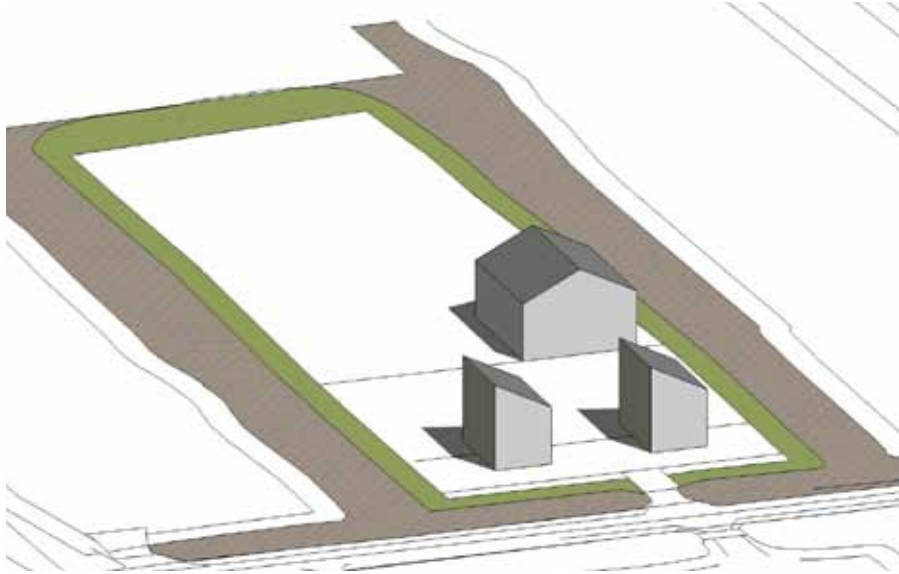
2 bouwlagen met kap

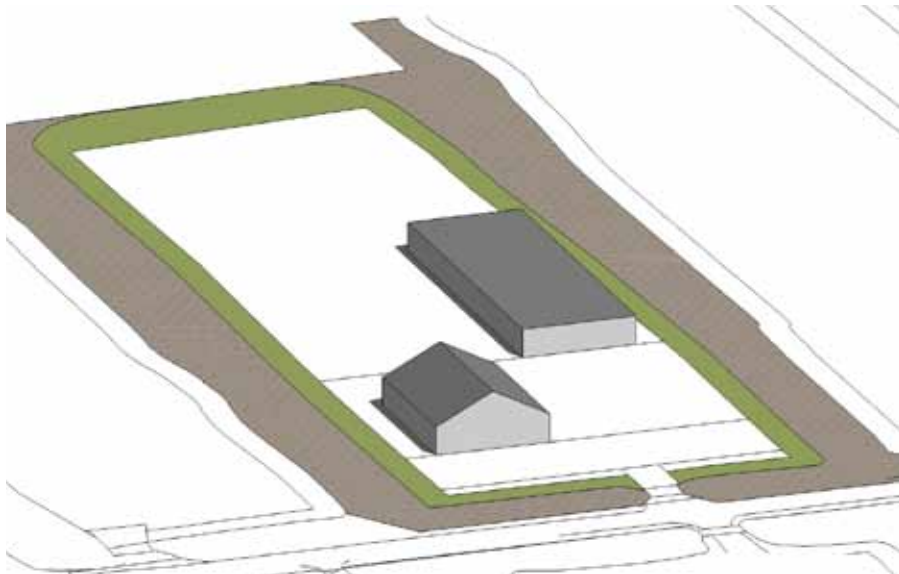
1 bouwlaag met kap

solitair, 2 bouwlagen met kap

2 bouwlagen met kap

1 bouwlaag met kap en een platte loods van 1 bouwlaag (platte daken echter niet gewenst)

Verbeelding

Om een beeld te kunnen vormen van wat nu de mogelijkheden zijn voor woonbebouwing binnen de gestelde randvoorwaarden is een aantal eenvoudige 3D-schetsen gemaakt. Er is uitgegaan van het maximaal toelaatbare volume van 2000 m³ in totaal. Het is verdeeld over 800 m³ op het voorkavel en 1200 m³ op het achterkavel.

De reeks toont, hoewel schematisch, verschillende opties. Wat duidelijk wordt is dat er in geen geval een gesloten wand ontstaat en er doorzichten zowel naast als over het kavel blijven bestaan. Het toestaan van een groter bouwvolume gaat op deze manier niet ten koste van de ruimtelijke/landschappelijk kenmerken van de 's-Gravenweg.

